

C. K. pošti!

Nedostavljene številke je poslati administraciji „Eisenbahner“
Dunaj V. Zentagasse 5.

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIŠKIH NASTAVLJENCEV

UREDNIŠTVO
se nahaja v Trstu ulica Madonnina 15
Telefon 1570
UPRAVNIŠTVO
Dunaj V. — Zentagasse 5.

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca
Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina:
za celo leto 4.40 K
za pol leta 2.20 K
za četrt leta 1.10 K
Posamezna številka 18 vin.

Št. 11.

V Trstu, 1. junija 1913.

Leto VI.

Pr 59-13

2

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. deželna kot tiskovna sodnija v Trstu, je po predlogu c. kr. državnega pravdnštva razsodila, da ustanavlja vsebina članka „Država kot delodajalec“ uvrščenega v listu „Železničar“ dd. Trst, 15. maja 1913. št. 10. in sicer od besed: „Da je vsakomur srajca...“ do besed: „...imeli boj doma“ vse znake hudodelstva po § 65 a) k. z.

Potrjuje se uže uvedeno zaplenjenje imenovane tiskovine, prepoveduje se razširjanje iste in ukazuje se uničenje nabranih se primérkov in istih ki se imajo še nabrati, kakor hitro postane navzoči odlok pravomočen. —

Razlogi:

V navedenem članku se skuša k zaničevanju in sovraštvu zoper državno upravo ščuvati — Zatorej je bilo treba razsoditi kakor v dispozitivnem delu sodbe. —

Trst, dne 19. maja 1913.

M a r n y.

Bogastvo in revščina.

Ko je delavstvo ob pričetku kapitalističnega razvoja izvedlo prve boje proti krutemu izkoriščanju prvih industrialcev, so meščanski znanstveniki skušali pomiriti razburjeno, izsesano in istradano ljudstvo s pripovedovanjem, da je revščina neizogibna, ker je že narava sama obsodila večino ljudstev, da morajo trpeti pomanjkanje in glad. Tako je bilo od začetka sveta in tako bo vedno, ker je tako hotel Stvarnik sam.

Angleški znanstvenik Malthus je tedaj skušal dokazati v neštevilnih knjigah, da se človeštvo pomnožuje hitreje nego živali in rastline, ki so mu potrebne za prihranitev; preveč ljudstva je na zemlji, ki ne more rediti vse; naravno je zaradi tega, da mora večji del človeštva trpeti revščino. Po mnenju tega Malthusa bi bil en sam način, za odpraviti revščino: množiti čim manj mogoče človeški rod.

Ideje gospoda Malthusa niso sicer našle mnogih pristašev, vsaj med delavci ne, ki so pridno pomnoževali svoje družine. Delavci so proizvajali ogromnega bogastva, ki so ga uživali paraziti in kapitalisti in so si vprašali, kako je mogoče, da primanjkujejo življenske potrebe na svetu, med tem ko peščica izvoljencev živi v razkošju in sreči, ne da bi na kakšen način pospeševali splošno blagostanje. Tisti Malthus, ki je pravil da je narava kriva, če primanjkuje večini ljudstva vse kar je potrebno za dostojno življenje, je obenem trdil, da ne bi mogla človeška družba obstajati brez kapitalistov in latifundistov, brez farjev in generalov; ker ako bi ne bilo teh ljudi bi industrija ne mogla razpečavati vse svoje produkte; preobilost proizvaja bi ustavila industrijski razvoj in pahnila družbo v nerazrešljivo krizo. Tako argumentiranje ni moglo uplivati na preprosti razum delavskih mas.

Ali je pa res, da ni na svetu zadosti bogastva za vse? Človek ni samo konsument ampak tudi proizvajalec. Kako je mogoče, da bi zmanjkale življenske potrebe, če vsak delavec, ki dela, zamore preživeti sebe, svojo družino in še vse one, ki ne delajo, ki ne proizvajajo in ki razsipavajo od delavstva proizvajano bogastvo?

Takim nazorom ne verjame niti gospodujoči razred sam. Toda vendar ponavljajo ob vsaki priliki, zlasti ko se delavstvo energično upre kapitalističnemu izkoriščanju, znano pesem o pomagnikanju bogastva za zadovoljiti potrebam vsega človeštva. Ali splošni razvoj in rapidno naraščanje proizvaja nam kaže, da če se pomnožuje človeštvo se še bolj pomnožuje bogastvo. Še nikdar ni bilo na svetu toliko bogastva kot v sedanjosti dobi splošnega kapitaliziranja. Vsa zgodovina pretečenega stoletja nam govori o pridobitvah človeštva in o neprestanem napredku proizvodne tehnike. Proizvaja vseh življenskih potrebščin se je v zadnjih petdesetih letih več kot podeseterila. In tudi zemlja sama daje več produktov. Znanstvo in skušnja nas uči, kako je mogoče z manjšim trudom pospešiti splošno bogastvo. Potrebščin je na tem svetu več kot dovolj za vse človeštvo. In vendar je še na svetu ogromna množina človeštva, ki trpi vsako pomanjkanje ki nima niti zadostnega prepotrebne vsakdanjega kruha! Milijonom pridelavcev primanjkujejo najelementarnejše življenske potrebe. Bogastvo se je pomnožilo ali večina ljudstva trpi še vedno stradanje in glad. Komu služi vse bogastvo in čemu ljudstvo dela in gara? V velikih mestih se gradijo ogromne razkošne palače, se odpirajo vsakovrstni denarni zavodi. Tam kroži vrednost bogastva, ki ga delavstvo vstvarja. Kapitali ne služijo blagostanju občeštva. Peščica izvoljencev in čete njihovih zagovornikov in braniteljev razsipavajo, uničujejo sadove proletarskega truda.

Ne! Revščina ni nekaj naravnega in neizogibnega. Revščina je posledica sedanjega krivičnega gospodarskega in socialnega reda, ki deli človeško družbo po razredih, da eni delajo za druge, da eni trpe, zato da smejo drugi nemoteno uživati, da je eden vedno bolj izkoriščen in izstradan, medtem ko je drugi vedno srečnejši in bogatejši. Ne narava, temveč kapitalizem je vzrok revščini. Zemlja daje dovolj bogastva za vse, le gospodujoči delijo to bogastvo krivično. Toda ureditev splošnega gospodarskega in političnega razmerja ni nemogoča. Ljudstvo samo si je postavilo sedanjosti sistem, in to ljudstvo zamore ta sistem tudi spremeniti!

Podjetniki in strokovne organizacije

Znani meščanski znanstvenik Weber, ki je poznan kot srditi nasprotnik socialističnega gibanja, je te dni predaval v Berlinu o takozvanih „žoltih“ organizacij (verskih, nacionalističnih itd.), ki jih vsepovsod ustanavljajo meščanske stranke. Vredno je navesti nekatere trditve tega meščanskega učenjaka.

Kakšne so naloge in kakšen je pomen teh organizacij? — Predavatelj opozarja, da bi jih

bilo po njih opravičniku smatrati kot nekaka podporna društva. Voditelji teh organizacij sicer trdijo, da je program teh organizacij enak programu delavskih razrednih bojnih organizacij. Ali ko se gre za pojasniti dejstvo, da je mnogo podjetnikov, ki odtrgajo delavcu na plači prispevek žolti organizaciji, tedaj seveda poudarjajo, da so te le podporna društva. Kaj da so v resnici žolte organizacije vemo vsi. Navadno nosijo stroške ustanovitve in vzdržanja takvih organizacij podjetniške zveze in posledica temu je, da so žolte klerikalne ali narodnjaške organizacije neprestano odvisne od kapitalistov.

Ustanovi se jih največkrat ob času mezdnih bojev, ko kapitalisti potrebujejo gotovega števila delavcev pripravljenih prelomiti solidarnost s štrajkujočimi. Take organizacije pripravljajo stavkokaze za eventuelne boje med delom in kapitalom. Naloga jim je združiti v malih skupinah delavce po tovarnah, odcepiti jih od velikih organizacij, oslabil njih bojno moč, tako da jim je nemogoče vsak boj z močno organiziranimi podjetniki. Žolte organizacije razpolagajo vedno z gotovim številom nezavednežev pripravljenih krumititi. Zato v prvi vrsti jih podpirajo kapitalisti.

Kako so se mogle ustanoviti take organizacije beguncev proletarske vojske? Do leta 1891 so obstojali pogoji razrednim meznim bojem le v teoriji, dejansko in sistematično se do tedaj ti boji niso mogli izvrševati. Šele po odpravi zakona proti socialistom in ko so se začele organizacije združevati na centralistični podlagi, kar je omogočilo njih rapidni napredek in izvojitve uspešnih bojev, so podjetniki spoznali nevarno napadalno in bojno moč razrednih centralističnih organizacij. Medtem ko so te organizacije naraščale in je njih bojna metoda žela neprestane uspehe, niso še imeli podjetniki svoje lastne organizacije; čutili so se šibkejši napram delavcem. Pozneje se je ustanovila zveza podjetnikov in zdaj imamo dve močni bojni organizaciji, ki si stojita odločno nasproti: ena — delavska — za pridobiti delavstvu pravice, druga — kapitalistična — za braniti privilegije izkoriščevalcev.

Organiziranemu kapitalizmu ostanejo le dve poti v boju proti združenemu delavstvu: ali razpustiti strokovno organizacijo in posluževati se le neorganiziranih delavcev, ali pa ustanoviti drugo organizacijo, ki naj ovira delovanje bojnih razrednih zvez.

V krajih, kjer je industrija močno razvita ni mogoče dobiti zadostnega števila neorganiziranega delavstva, zato se tam ustanavljajo posebne protidelavske organizacije.

Delavcem, ki so pristaši teh krumirskih organizacij, se obljublja trajno in gotovo delo in posebno protekcijo. S takimi obljubami se jim posreči odtujiti neko število delavcev proletarski internacionali. Seveda se ne operira le s takimi sredstvi. Verski predsodki in nacionalistično razsajanje so tudi dobra agitačna sredstva za ojačati kapitalistične krumirske zveze. Obljube se navadno ne uresničujejo in narodni programi, v imenu katerih agitirajo plačani epigoni teh zvez, skrivajo le brezvestna stremljenja požrešnega kapitalizma.

Z omogočitvijo protidelavskega delovanja teh organizacij potom posebnih zakonov se ne bo odpravilo boj med organizacij. Konec se bode napravilo temu boju le z razširjenjem koalicijskega prava delavcev, ki naj bi omogočilo rapidno naraščanje delavske organizacije, katero bi morali kapitalisti priznati in se z njo pogajati. Ako bi se omogočilo delavskim organizacijam normalni razvoj ne bi moglo biti več govora o takozvanem „terorizmu“.

Delavske organizacije so naravna posledica socialnega in gospodarskega nasprotja: obstojale bodo in zmogovale do popolne odprave kapitalističnega sistema. Zolte nacionalistične ali klerikalne zveze so nenaravni produkt razrednega boja. Splošni gospodarski razvoj in izpopolnjena proletarska zavest bo še v kratki dobi onemogočala obstoj škodljivih od kapitalizma ustanovljenih proletarskih žoltih organizacij.

Občinske volitve v Trstu.

Dne 8. junija se vršijo volitve zastopnikov v tržaški občinski svet. Ta dan bo tržaško delavstvo z izvolitvijo socialističnih zastopnikov izrazilo svoje zaupanje stranki dela in prava, ki stopa v volilni boj v zavesti dovršene dolžnosti. Prva štiriletna doba socialističnega delovanja v tržaškem mestnem svetu je zaključena. Nalogo, ki so si jo prevzeli naši mestni svetovalci ob času sedanjih volitev, so tekom teh štirih letih njih delovanja tudi v popolni meri izvršili. Prvi poskus socialistične opozicije in smotreno izvrševanje našega občinskega programa je pokazalo moč in zrelost stranke. Kar se je tekom zadnjega volilnega gibanja obljubilo, se je v tej štiriletni dobi tudi dejansko storilo. Smotreno je bilo delo socialističnih zastopnikov, njih kritika dosledna in odločna: uspeh ni mogel zaostati. Boj, ki se ga je napovedalo vladajoči nacionalno kamoristični klik ob zadnjih volitvah se je nadaljeval pogumno in sistematično v mestnem svetu. Porazeni so bili eksponenti kapitalističnega nacionalizma. Opravičeno smemo konstatirati tudi na tem polju popolno zmago principov socializma, mednarodnosti in delavske razredne politike.

Vsestransko, vstrajno in dosledno je bilo delovanje naših socialističnih zastopnikov. Ostra je bila njihova kritika in odločen njihov protest zoper meščansko-kapitalistični upravni sistem gospodujoče nacionalistične večine. Njihov trud in boj ni bil brezuspešen. Pogumno so razvijali socialistični program, sprožili iniciative in pojasnili gospodarske in kulturne naloge občinske uprave. Vsak pojav občinske politike jih je našel na svojem

mestu. Socialistična misel, ki stremi za blagostanjem človeštva, je bila vedno krepko in uspešno izražena. Uvaževati so se morala naša načela in moč naše delavske socialno demokratične stranke glede vprašanj, ki so se reševale v občinskem ali deželnem zastopu.

Njihovo prizadevanje povodom razprave občinskega proračuna je še vsem v živem spominu. Obširno in koristno razpravo so provzročili in izvedli predvsem naši socialistični zastopniki, da povzročijo razpravo o nujnih delavskih problemih in da so razkrili namene spekulativnih gospodujoč stranke. **Vodovodno vprašanje, oskrba plina in ureditev tramvajskega prometa** so bili predmeti spekulacijam občinske večine. Uspeh odločne in krepke opozicije socialističnih zastopnikov je izprememba pogojev v pogodbi glede dobave plina v škedenjskih plavžih kakor tudi zboljšana pogodba s tramvajsko družbo za upravo novih tramvajskih prog. Brez prizadevanja naših zastopnikov bi ne bila še omogočena ugodna rešitev vprašanja **mestnega vodovoda, občinske plinarne in elektrarne.**

Uspeh vztrajnega boja socialističnih svetovalcev je zgradba 1000 **delavskih stanovanj**, s katerimi se je nekoliko omejilo izkoriščanje in odiranje ljudstva po brezvestnih hišnih posestnikih, ki so postali po usluzi kapitalistične večine tudi gospodarji tržaške občine. **Zemljiška in stavbna politika** tržaške občine daje pravi obraz težnjam nacionalističnih strank. Krepki odpor naših zastopnikov je usilil večini **reformo stavbinskega reda**, ki bi moral služiti interesom občine in ne spekulacijam privatnih odiralcev. Reformi sta se protivili italijanska nacionalistična večina in slovenska nacionalistična manjšina. Zagovornikom hišnih gospodarjev je priskočila na pomoč še vlada sama, ki je s pasivnim odporom onemogočila uspešno izvedbo reforme. Odpor vlade je podpirala večina, ki se je po njem nahajala v lepem položaju, da je smela zvaliti vso odgovornost na vlado.

Zahtevali so socialistični zastopniki temeljito izpremembo **davčnega sistema**, da se demokratizira zastareli sistem obdavčevanja, ki jemlje največji del dohodkov potom vedno večje colnine na potrebščine konsumentov in potom neprestanega obdavčevanja stanovanj. Dosegli smo tudi tukaj svoj namen: preprečili smo večje obdavčevanje življenjskih potrebščin in stanovanj.

Delovanje naših zastopnikov je razkrilo tudi pogubonosno smer **občinske finančne politike**. Večina se hoče rešiti finančnih zadreg potom neprestanega brezmišelnega povišanja občinskega dolga. Posledica temu: navidezno zenačenje občinske bilance in ogromni profit denarnih zavodov in ka-

pitalistov, ki kreditirajo občini in si jo polagoma osvajajo.

Mnogo je še drugih važnih in nujnih vprašanj ki pričakujejo rešitve in ki se niso mogla rešiti vsled odpora koaliranih meščanskih strank. Ne zadostno **število šol** in primernih **otroških vrtcev**, pomanjkljiva **šolska oskrba delavskih otrok**, slabo **zdravniško poslovanje**, neznosni položaj **mestne bolnišnice**, odlagana **zgradba otroške bolnišnice**, skrajno zanemarjanje mestne snage, ki je prava mestna sramota: evo v kratkih obrisih predstavljena nedelavnost in protiljudski sistem, ki že polstoletja nemoteno gospodari v tržaškem mestnem svetu.

Oskrbovalna in socialna politika, ustanovitev **posredovalnic dela**, **zavarovanje delavcev proti brezposelnosti**, določitev **minimalne mezd** za vse občinske uslužbenke, odredbe za ublažitev draginje živila, so zahteve, ki smo jih opetovano stavili na dnevni red občinskih razprav, ki so pa bile odklonjene vsled odpora nacionalističnih zastopnikov. Pokazalo so tako svoje razpoloženje napram socialnim nalogam moderne občine. To je pač dovolj zagovoren dokaz nazadnjaško kapitalističnega nagnjenja nacionalističkih epigonov.

Nekaj je pa gotovo in dognano: Eksponenti tržaških nacionalističnih strank so predvsem in izključno zastopniki kapitalističnih mogotcev. V službi teh je vse njihovo prizadevanje in ves njihov trud. Težnje izkoriščevalnega razreda prikrivajo z narodnimi pretvezami. **Za narodno zastavo se skrivajo branitelji izkoriščevalcev občinskega zastopa in revnega ljudstva!**

Tržaškemu delavstvu je naloga omogočiti stranki nadaljevanje pričetega dela. Sodrugi železničarji, ki se občutijo posledice škodljive politike meščansko-nacionalističnih strank bodo najzgovornejši obsodili tako politiko ako bodo s sodelovanjem pri tem boju pripomogli da bo naša zmaga popolna. Smoter politiki nacionalistov je povsod enak: v parlamentu kakor v občinskih zastopih: Varati delavce z obljubam, provzročati narodne prepire in te prepire izrabljati v strankarske svrhe. Nacionalistične stranke so proti delavskim zahtevam v parlamentu, kakor tudi v občini. Njih politika je protisocialna, protidelavska. Zavedni železničarji, ki so pri vsakem boju na svojem mestu, morajo tudi topot izraziti svoje razpoloženje napram politiki meščanstva in kapitalizma in dokazati, da zaupajo upravo občinskega imetja kandidatom socialno demokratične stranke. Poraziti je treba kapitalizem na vseh poljih in s pomočjo vseh sredstev. Tržaško delavstvo je dovolj zrelo za upravljanje samo imetje mesta.

Potrebo odpreme z določenimi, zato pripravljenimi vlaki se mora pri napovedi posebej poudarjati.

Vlakovni odpravnik potrdi prejem napovedi z navedbo časa, kedaj se je le-ta izvršila.

Člen 83.

Uvedba in izbira vlakov za potrebo.

1. Vlakovni odpravnik dispozicijske postaje mora na podlagi došlih napovedi sestaviti tovor, ki ga je v bližnji dobi za uvedbo vlakov odpremiti v razne smeri.

2. Iz skupnega tovara in njega vrste se potem z ozirom na zmožnost razpoložljivih lokomotiv in pa na tovor, ki ga je možno odpremiti z navadnimi vlaki, določi število vlakov za potrebo.

3. Izbira vlakov za potrebo se ravna po vrsti in določi tovara po nujnosti njega odpreme.

Za odpremo tovara, ki ima prednosti, zlasti če ima prevoziti tudi daljšo progo, je izbrati hitreje vozeč vlak.

4. Rednost vlakovnega prometa zahteva umestno izbiro in razdelitev tovara na razne vlakovne vrste in dobro sestavo vlakov.

Člen 84.

Naročba lokomotiv.

1. Za navadne vlake, kakor tudi za take, ki vozijo ob določenih dneh tedna ter za vse redno potrebno lokomotivno delo, ki se ga je enkrat za vselej naznanilo kurilniškim vodstvom (priprežna, porivalna, premikalna in rezervna služba) se lokomotiv ne naroča.

Nasprotno pa se mora v vseh drugih slučajih, kakor tudi tedaj, če je za kak vlak potrebna močnejša lokomotiva kot navadno, vsakokrat pravočasno naročiti lokomotivo.

Člen 81.

Tovor predhodne dispozicijske postaje.

1. Vsaka dispozicijska postaja je dolžna, da bližnji dispozicijski postaji v smeri vlaka pravočasno brzojavno (telefonično) naznani čez to postajo namenjeni tovor.

2. Iz te napovedi mora biti razviden za postaje sosednje dispozicijske proge (vštevši obe dispozicijski postaji) določen tovor za vsako postajo posebej, tovor čez drugo dispozicijsko postajo pa v celoti.

Pri tem je navesti številke (imena) delujočih, in število pri vlaku se nahajajočih poltoplih ali mrzlih lokomotiv.

3. Če se odpremi strelna in razstrelna sredstva 2. skupine, ali strelivo 2. skupine izjemoma z drugimi vlaki namesto z zato določenimi vlaki po vožnem redu ali pa s posebnimi vlaki, je o tem brzojavno obvestiti tudi vse medpostaje (izogobališča) od ene dispozicijske proge do druge.

4. Odeopilnim in mejnim postajam se mora po obstoječih predpisih posebej naznaniti pri vlaku se nahajajoč tovor, ki preide na slično progo.

Izvedbo tovarnih napovedi se v slučaju potrebe uredi s posebnimi predpisi.

Člen 82.

Napoved za službo pripravljenih, poltoplih ali mrzlih lokomotiv, tenderjev in snežnih plugov.

1. Ta za odpremo določena vozila je vlakovenemu odpravniku od strani delavnice ali pa kurilnice, snežne pluga pa tudi od strani progovzdrževalnih organov pismeno, brzojavno ali pa telefonično naznaniti.

PODLISTEK.

Predpisi za prometno službo.

(Dalje.)

Člen 79.

Tovor medpostaj.

1. Medpostaje morajo dispozicijskim postajam pravočasno javiti pripravljen tovor (naložene in prazne vozove, večje dokladanje), in sicer ločeno po prometnih smereh.

Pri tem je ločeno navesti tovor z navedbo dobavnega interesa, potem z živimi živalmi, z razstrelnimi in zaradi ognja nevarnimi predmeti, ali pa z dolgim lesom naložene vozove, kakor tudi prazne vozove. Zavarne vozove je posebej navesti.

Pri vlakih teh vrst tovara je razventega navesti oddajno postajo, v kolikor se nahaja na lestni ali pa sosednji dispozicijski progi, vštevši obe dispozicijski postaji.

Pri tovorih, katerih oddajna postaja je izven sosednje dispozicijske proge, je določeno označiti z dostavkom „Transito“ (trs.).

2. Če je medpostaja obenem zvezna postaja lastne železnice, mora naznaniti prehodni tovor bližnji dispozicijski postaji tako kakor svojega.

3. Napoved tovara je izvršiti po tozadevnih določbah brzojavno, potom telefona, ali pa pismeno.

Nevpoštevani tovor je na novo javiti in ga označiti kot že napovedanega.

Člen 80.

Prehodni tovor sosednih železnic.

Na mejnih in zveznih postajah s tujimi železnicami se izvrši napoved prehodnega tovara po tozadevnem dogovoru.

Politiki špekulantstva, korupcije in nacionalističnega razsajanja je treba napraviti konec. Kdor noče biti še nadalje žrtev politike peščice občinskih špekulantov, ta bo glasoval dne 8. junija za kandidate delavstva. Socialni napredek zahteva, da se odpro delavstvu na stežaj duri javnih zastopov. Tržaške občinske volitve naj značijo novo zmago naših idej in neprestani napredek proletarske mednarodne socialistične stranke, ki združuje delavske sloje v boju proti koaliranemu kapitalizmu. Naj bodo tudi te volitve praznik bojne delavske internacionale, ki nad parlamenti in občinami razvija rdečo zastavo enopravnosti in socializma!

Nov e oblike razrednega boja.

Tudi na Avstrijskem opazamo vedno večje in izrazitejše stremjenje po zedinjenju industrijske produkcije. Vkljub vsemu trudu ohraniti celovitost in vključiti državni akcijam, ki ga podpirajo, je kapitali — em tudi tukaj kakor pač povsod drugod močnejši. Razvoj tendenz, ki streme h koncentraciji, se lahko ovira, a izločiti ga ni več mogoče. Ni je skoraj industrijske panoge, kjer ne bi videli tega pojava. Kaže se v najraznovrstnejših oblikah; dostikrat ga opazi le strokovnjak, ali nikjer ne izginja, nikjer ne miruje. Naj se izvrši koncentracija že v katerikoli obliki — kartel ali trust; naj združuje posamezen kapitalist ali skupina kapitalistov manjše obrate; naj se polaste banke ene ali druge industrijske panoge; v vseh teh oblikah in še v marsikaterih drugih se izvršuje koncentracijski proces, ki ga lahko razne okolščine ovirajo, a izločiti ga ne morejo.

Strokovne organizacije bi bile slabe upraviteljice svojih nalog, ako bi se ne zmenile za te take važne pojave našega narodnega gospodarstva. Le kdor ne pojmuje nalog strokovnih organizacij in išče njihove naloge na poljih, ki so daleč proč od njihovega delovanja, se ne zmeni za te pojave. Vsakdo pa, ki ve, da je naj važnejša naloga strokovnih organizacij izboljšati gospodarski položaj delavstva, bo z največjim zanimanjem sledil razvoju teh pojavov. Avstrijske strokovne organizacije vedo, da morajo obračati vso pozornost koncentraciji industrijske produkcije. Jasno se zavedajo, da bodo morale v doglednem času izpremeniti obseg in obliko sredstev, s katerimi se bojujejo, da bodo tako dobile dovolj odporne in napadalne sile nasproti kapitalu. Ako nočejo avstrijske strokovne organizacije občutno oškodovati interese delavstva, tedaj morajo takoj pri-

četi z delom, da kar najbolj smotreno izpopolnjujejo svoja bojna sredstva. Gmotno se naše centralne organizacije pač tako močne — če pomenja denar tudi moč — da v finančnih ozirih ne potrebujejo izpopolnitve. Težka gospodarska kriza, v katero je pahnila balkanska vojna avstrijsko delavstvo in ki je na gmotna sredstva naših strokovnih organizacij stavila tako visoke zahteve, ni zamogla omajati temeljev niti ene strokovne organizacije. To je pač najboljši dokaz, kako krepko zaslonbo, kar se tiče denarnih sredstev, so si ustvarile naše organizacije v zadnjih letih.

Ojačenje sile strokovnih organizacij, ki se lahko doseže na ta način, je omejena. In zgodi se lahko, da je dosegla strokovna organizacija najvišjo mejo gmotnih sredstev, ali vendar ne odgovarja njena sila oni, ki jo je prinesla koncentracija produkcije podjetnikom. Prav lahko je mogoče da strokovna organizacija vključ napolnjenim blagajnam ne vzdrži naskoka kapitala, ker je temu prav vsled zedinjenja prirasla moč, na katero prej nihče mislil ni.

Ali vkljub temu se morajo sile strokovnih organizacij ojačiti in ojačijo se lahko. Zato se pa pripravljajo strokovne organizacije prav resno, da se ojačijo na znotraj in da izpremene tudi obliko strokovnih organizacij tako, da bodo zdržale vsak naskok. Nihče naj ne ugovarja, da je vsebina vse, oblika nič. Zlasti za delo, kakršno imajo strokovne organizacije, to ne velja. Ako pa bi bilo res tako, tedaj ne bi bilo nikdar onih težkih bojov, ki so zahtevali toliko žrtev, za obliko strokovnih organizacij in ki so bili po vseh industrijskih deželah, bojov, ki še do danes niso odločeni. Vsi spori so nastali iz nepobitnega spoznanja, da je spojitev šibkih, neodvisnih nositeljev sil prvi pogoj za močno, enotno združitev in da je oblika, na prvi pogled pač nekaj malenkostnega, ono, ki odločuje uspeh akcije.

Stremjenje po najbivstvenejši izpopolnitvi oblike strokovne organizacije je v zadnjem času v avstrijskih organizacijah prav močno. Stremjenje namreč po zedinjenju eni in isti industriji pripadajočih obrtnih zvez v skupno industrijsko zvezo. Koncentraciji kapitala in vzporedno s tem naraščajoči sili podjetnikov naj stopi nasproti koncentraciji sil strokovnih organizacij.

Pred kratkim je sklenil zvezni odbor stavbinskih pomožnih delavcev zedinjenje z zidarji, ki so že leta 1910. sprejeli enak sklep. Tako je uglajena pot enotni zvezi stavbinskih delavcev. Ravno v stavbinski stroki je skupna organizacija

Na lokalnih železnicah ta določba ni obvezna.

Člen 87.

Uvedba tovornih vlakov iz medpostaj.

1. Če je na kaki medpostaji za odpremo pripravljenega tovora potrebno ali pa umestno od tam spraviti v promet vlak, predlaga medpostaja pismeno, v nujnem slučaju pa brzojavno ali telefonično pri sosednji dispoziциjski postaji ki je v nasprotni smeri vožnje, da le-ta izvrši uvedbo vlaka.

Tudi v takem slučaju ima vsé za uvedbo vlaka potrebne priprave izvršiti ta dispoziциjska postaja, ki mora izhodno postajo vlaka pravočasno obvestiti o tem kar je ukrenila.

Člen 88.

Uvedba posebnih vlakov.

1. Posebne vlake smejo uvesti le c. kr. državno-železniška ravnateljstva in le izjemoma tudi dispoziциjske postaje.

Službeno mesto, ki uvede posebni vlak mora skrbeti, da postaje (izogibalšča), kurilniška vodstva in progovdrževalne sekcije pravočasno dobe vožni red in da se lokomotivo, vlakospremno osebje, vlakovno opremo in potrebne vozove pravočasno pripravi.

Člen 89.

1. Lokomotive, za kojih povratno vožnjo in vporabe, ali pa se jih pošlje na druge postaje za prejem vlakov, v kolikor se jih ne more odpremiti z drugimi vlaki, je odposlati sporazumno s kurilniškimi vodstvi posamezno ali združeno kot strojne vlake po primernem vožnem redu. (Glej tudi člena 46 in 60.)

2. Pri strojnih vlakih lahko en strojevodja opravlja ob enem službo vlakovodje. Če pa razmere zahtevajo, mora vlak spremljati vlakovodja

tako živa potreba kakor v nobeni drugi industrijski panogi. Zlasti pogajanja o obnovitvi kolektivnih pogodb v zadnjem času so prav očitno pokazala, kako da je enotna zveza vseh stavbinskih delavcev potrebna. Marsikatera težkoča bi se bila lažje premagala, marsikatera komplikacija bi bila izostala, če bi stala enemu in istemu podjetniku nasproti le ena organizacija delavcev. S sklepom pomožnih delavcev in zidarjev sicer še ni ustvarjena industrijska zveza, ker so še vedno nekatere specialne stroke kakor tesarji izven zveze ali prav močno upanje obstoja, da bodo kmalu, ko se ustanovi zveza stavbinskih delavcev, pristopile tudi te stroke.

Tudi v nekaterih drugih industrijskih panogah so že poizkusi za združitev prav močni. Tako v usnjarski industriji. Glavni zvezni odbor usnjarskih delavcev se je že izrekel v načelu za združitev z zvezami obrtov, ki predelujejo usnje. Pozabiti tudi ne smemo konference, ki jih imajo zveze delavcev za izdelovanje živil z zvezo pivovarniških delavcev. Prav tako je tudi v kovinarski industriji. Livarji so že na dveh zveznih zborovanjih priznali potrebo enotne industrijske zveze in so se v načelu tudi že izrekli za ustanovitve. Upanje je prav veliko, da se načelo prevede tudi kmalu v prakso.

Ako izpopolnimo organizacije na ta način, tedaj zremo lahko v bodočnost brez straha, z združitvami se bodo strokovne organizacije ojačile tako, da jim ne bo mogla koncentracija kapitala izpodnesti temelja.

Položaj signalnih ključavničarjev.

Ni je kategorije železniških uslužbencev, ki bi bila tako zanemarjena in ki bi se nahajala v tako specielnih razmerah kot signalni ključavničarji. Primere položaju teh koristnih delavcev bi bilo težko najti med uslužbenci inozemskih železnic.

Delo signalnega ključavničarja državnih železnic zahteva naporenega truda in mnoge strokovne sposobnosti ter nalaga uslužbencu veliko in nevarno odgovornost. Predpisi št. 67 za signalne ključavničarje vsebujejo pod točko 2 sledeče določbe:

1. Vsakemu signalnemu ključavničarju se odkaže gotovo železniško progo, na kateri ima izvrševati svojo službo.

2. Signalni ključavničar ima izvrševati:

a) Vzdrževanje vseh v njegovem okraju se na-

ali kak drug sposoben uslužbenec, ki zavzame svoj prostor na stroju.

3. Kurilniška vodstva se morajo z vlakovnimi odpravniki dogovoriti za vlak, ki ga je izrabiti, kakor tudi o izbiri uslužbenca, ki ima opravljati službo vlakovodje.

III. DEL.

IZVEDBA PROMETA.

Oddelek XI.

Obveščanje osebja o prometu vlakov.

Člen 90.

Splošno načelo.

1. O vsaki vožnji morajo biti poprej obveščeni: vse postaje, izogibalšča, zasedena postajališča ter čuvajska, bločna in vlakovna mesta proge, ki je po njej voziti.

2. V slučaju, da se tega obvestila ne more pravočasno, ali v polnem obsegu, ali pa sploh ne izvršiti, se sme vožnjo podvzeti le pod posebnimi varnostnimi odredbami. (Glej člena 93 in 118.)

Člen 91.

Sredstva za obveščanje.

1. Sredstva za obveščanje so sledeča:

- a) splošni vožni red;
- b) brzojav ali pa telefon;
- c) pismeno naznanilo vsem postajam in izogibalščem dotične proge;
- d) pismena ali telefonična naznanila čuvajskim, bločnim in vlakovnim mestom ter zasedenim postajališčem.

Na lokalnih železnicah je naznanilo čuvajskim na progi izvršiti le tam, kjer je stalno železniško nadzorstvo.

(Dalje prihodnjič.)

2. Naročbo, ki jo navadno izvrši dispoziциjska postaja in le izjemoma kakšna medpostaja, je izvršiti pismeno, brzojavno ali pa telefonično, in sicer takoj ko se je dognalo število vlakov, ki se jih uvede v bližnji vlakovno uvedbeni dobi.

V naročbi je naznaniti vlak ali pa namen, za katerega se zahteva lokomotivo.

Kurilniško vodstvo mora potrditi naročbo in označiti lokomotivo, ki se jo dostavi.

3. Vlakovne zamude ali odredbe, ki vplivajo na vožno službeno pridelbo lokomotiv, je pristojni kurilnici pravočasno naznaniti.

Člen 85.

Odpoved lokomotiv.

1. Če se ima pri kurilniškem vodstvu že naročene lokomotive zopet odpovedati, se mora tudi to brez odloga izvršiti pismenim, brzojavnim ali telefoničnim potom.

Odpoved je izvršiti tudi tedaj, če se po določbah člena 84. ni izvršilo naročbe.

Kurilniško vodstvo mora potrditi odpoved.

Člen 86.

Naročba vlakospremljevalcev.

1. Vsaka dispoziциjska postaja mora pri uvedbi vlaka skrbeti za pravočasno naročbo vlakospremljevalcev.

2. Za navadne vlake sestavi c. kr. državno-železniško ravnateljstvo vožno službeno razdelbo, ki jo je naznaniti vlakospremni osebju.

Za ostale vlake je porabljeni obstoječe skupine, ali pa službeno razdelbo primerno izpremeniti z ozirom na norme, ki urejujejo čas službe in počitka v eksekutivni službi zaposlenih uslužbencev.

3. V vsaki vlakospremni skupini mora biti razven vlakovodje navadno še eden za vlakovodno službo pripraven vlakospremljevalec.

hajajočih mehaničnih signalnih naprav (predznamenja, prostorno omejeno znamenje, uvozna in izvozna znamenja, premikalna znamenja, znamenjske plošče in smerna znamenja) kakor tudi mehanične ogibne in zavarovalne in prožne naprave in razna druga zavarovalna sredstva (kakor zatvornice itd.), ki jih odkazuje signalnim ključavničarjem državno železniško ravnanje;

b) Poučevanje uslužbencev v uporabi naprav, da se prepreči motenje obrata.

Po izpitnih predpisih je pogoj sprejemanju znanje ključavničarskega rokodelstva.

Te določbe dokazujejo, da ni smatrati signalne ključavničarje za kake pomožne moči ali pomočnike, ki so pri sprejemu ali izvedbi dela podvrženi drugim, temveč, da imajo posebni, lastni in določeni delokrog. Delo signalnega ključavničarja zahteva popolno strokovno sposobnost in še posebno službeno zmožnost. Po vseh temeljnih principih službenega razmerja bi zaslužila taka kategorija delavcev posebno uvaževanje in posebne službene in mezne predpogoje.

Ti uslužbenci so torej kvalificirani delavci, ki se jih vporablja „samostalnih mestih“, kateri pa se nahajajo v službenem in meznem razmerju ki nikakor ne odgovarja zahtevam strokovne zmožnosti in načina posla. In to v kljub dejstvu, da državno železniška uprava sama prizna, kakor je razvidno iz gori navedenih službenih predpisih, da je smatrati signalne ključavničarje kvalificiranim delavcem. Tukaj imamo za opraviti z novim načinom izkoriščanja kategorije uslužbencev od strani upravnikov „državnega podjetja“. Višje oblasti pri državno železniški upravi so bili pod pritiskom razrednih socialno demokratičnih organizacij prisiljene spremeniti službene razmere posameznih kategorij. Za vzgled nam služi v tem oziru kategorija postajnih mojstrov, kateri četudi opravljajo uradniško delo, se jih je prištevilo še pred letom nižji kategoriji „postajnih pomočnikov“. Danes tvori kategorija postajnih mojstrov posebno poduradniško skupino. Da se je to kategorijo toliko časa zapostavljalo je bilo razumeti iz dejstva, da ni železniško ministrstvo poznalo razmere in delo postajnih mojstrov. Drugačen je slučaj signalnih ključavničarjev. Določbe predpisov nam dokazujejo, da se tudi pri železniškemu ministrstvu ve za delo in kvalifikacije signalnih ključavničarjev. Pričakovati bi bilo, da se uredi tudi mezne pogoje teh uslužbencev na primeren zahtevam dela odgovarjajoči način.

Signalni ključavničarji spadajo v skupino A slug z začetno plačo letnih 1000 kron in zamorejo v 23 letih, po tri letnih napredovalnih rokih, doseči mezdno stopnjo 1800 kron. V enaki mezdni kategoriji se nahajajo tudi vozovni nadzorniki, ki so bili glede službenega meznega razmerja postavljeni v enaki položaj kot signalni ključavničarji. Ali za vozovne nadzornike se je vsaj doseglo to, da po dosegi mezdne stopnje 1200 kron bodo imenovani poduradnikom. Signalni ključavničarjem se enako izboljšanje ni podelilo. Se je sicer izdalo odredbo da je signalnega ključavničarja po dosegi mezdne stopnje 1400 kron imenovati signalnim mojstrom, pod pogojem, da se ne sprejme certifikatiste na mesto signalnega mojstra. Vsled te zadnje določbe ni bil še noben signalni ključavničar imenovan signalnim mojstrom.

Opravičena je zahteva, da bi se signalnega ključavničarja uvrstilo v kategorijo poduradnikov. Železniško ministrstvo sicer prizna kot opravičeno zahtevo, da bi se imenovalo signalnega ključavničarja po dosegi letne plače 1200 kron poduradnikom. Ali o kaki popolni in resnični preureditvi razmerja ni bilo doslej govora. Zahtevalo se je odpravo določbe, da je priznati signalnega ključavničarja signalnim mojstrom le ako se za to mesto ne potegujejo certifikatiste. Bridke skušnje so doživle železniške uprave z certifikatisti. Nesposobnost teh pa se je najboljšje pokazala pri službi signalnega mojstra. Vključ vsem skušnjam se pa še noče nastopiti proti certifikatistom z odredbo, ki naj napravi konec vmešavanju nezmožnih elementov v posle kvalificiranih delavcev. Vemo sicer, da je po službenih načelih železniških uprav dajati povsod prednost nezmožnemu preganjaču mesto potrebnemu delavcu.

Te razmere je treba čimprej in temeljito preurediti. Signalne ključavničarje naj se v razmerju z njih poslom in strokovno zmožnostjo imenuje poduradnikom, zmožne in izkušene si-

gualne mojstre pa uradnikom. Uprave ne bodo trpele od tega nobene škode. S številkami lahko dokažemo, da bi bila reorganizacija posla in meznega razmerja teh delavcev le v veliko korist železniških uprav in železniskega prometa. Signalni ključavničarji pričakujejo po vsej pravici ureditev njih razmer v smislu stavljenih zahtev. Vsako odlaganje od strani uprav bi le pospešilo nezadovoljnost prizadetih. Opravičene so zahteve za doseg katerih so signalni ključavničarji pripravljani odločno se potegovati s pomočjo naše bojne organizacije, ki podpira njih opravičen boj.

Dopisi.

„Shod“ Z. J. Ž. v Nabrežini. Da je pamet že zdavnaj zapustila voditelje narodnega delavskega gibanja, je stvar o kateri ne dvomijo več niti narodnjaki sami. Se ni torej čuditi mnogo, če ti ljudje streljajo kotle kar zaporedoma in če nemoteno nadaljujejo svoje neslane burke. Špektakli, ki jih uprizarjajo narodnjaški agitatorji so navsezadnje tuptam celo zabavni. Špektakel take vrste se nam je nudil pretečeni teden v Nabrežini. Z. J. Ž. je sklicala shod, ki naj bi se vršil v veliki dvorani gostilne pri postaji. Agitacije je morala biti živahna, če se pomisli, da za misijon narodnjaških patrov v Nabrežini ni skoraj nihče znal. Narodnjaki so se za shod prav posebno pripravili. Rekli so, da se vrši shod v veliki dvorani gostilne, oni so se pa skrili v stransko manjšo sobico, kjer se je tudi vršil narodni tabor. Nekaterim sodrugom se je pa vendarle posrečilo iztakniti skrivališče narodnjakov. Udeležba je bila vse drugo kotimpozantna. Okolu mizice so sedeli referenti in publikum. Za namene tistih gospodov se je zvedlo takoj. Predvsem pohrustati socialne demokrate na postaji in potem napraviti naskok na vas. Dva napihnjena učitelja sta zastopala na shodu narodne klesarje!

Shod je otvoril neki Šerok. Ton ki bo prevladal na „shodu“, je bil pojasnen že po prvih besedah tega veleuma. Izblaknil je takoj nekaj prav neumnih budalosti na adresu socialnih demokratov, ki so sovražniki slovenskega delavstva itd. Njemu je sledil značajni Brandner, ki je ponavljal znano jeremijado o zatiranem, izkoriščanem in poteptanem slovenskem ljudstvu, ki bo baje rešen zatiranja in izkoriščanja samo po prizadevanju narodne „delavske“ organizacije. Socialisti izdajajo slovenski narod, so sovražniki slovenskega delavstva, podpirajo delavce drugega naroda na škodo slovenskega, ki je preganjen na lastnih tleh itd. itd. Nato je prišla na vrsto znana pesem o renjikoilih, ki odjedajo kruh domačinom, kar je spet mogoče le vsled opore, ki ti ljudje najdejo pri nas. Nato je povdarjal moč in pomen N. D. O. za katero delavstvo kar drvi; opeval je shod v Vižovljah kot pravi „memento“ nasprotnikom. Ker je bilo s tem gospodarskemu programu N. D. O. konec, se je „poročevalec“ podal na politično polje. Tukaj mu je bilo delo prav lahko. Prišel je zopet prav veselo psovati in obrekovati socialne demokrate, ki so baje krivi, če je vreme lepo ali slabo. Prerokoval je nato narodni pohod v Nabrežini in po Krasu ter oznanjal novi čas, ki se po zaslugi N. D. O. pripravljajo slovenskemu narodu na Primorskem. S tem je bilo misliti, da bo obrekovanje in prerokovanje dovolj. Toda ne. Kot tretji tribun je nastopil znani in slavni Bufon. Zopet obrekovanja in blatenja socialnih demokratov, ki omogočajo ponemčevanje naših krajev itd. Končno se je še posebej zadr v sodruga Kopača z očitani, ki jih more poroditi le Bufonova domišljavost. Ko je bilo kraj kvasenju narodnjaških gromovnikov, se je oglašil k besedi sodr. Hladnik, ki je stvarno in jedrnat odgovoril na zabavljanja narodnjaških osrečevalcev, katerih agitačni in bojni program je le neprestano obrekovanje socialnih demokratov, ki hočejo organizirati delavstvo na razredni podlagi, da mu tako omogočijo uspešni boj proti mednarodno koaliranemu kapitalizmu, ki izkorišča in pobija revni delavski razred. N. D. O. je meščanska ustanova, ki služi le političnim namenom narodnjaških gospodov. Razred delavcev ne more imeti nič skupnega z razredom kapitalistov. Organizacija, ki služi delavskim interesom, ne more služiti interesom kapitalistov. Kdor govori o skupnih težnjah in interesov naroda le vara in izdaja delavsko ljudstvo.

Interesi slovenskega delavca so različni od interesov slovenskih bogatašev in kapitalistov.

Stremljenje enih se bode vedno križalo s stremljenjem drugih. Koliko je N. D. O. resnično delavska je razvidno že iz dejstva, da ima v odboru same odvetnike, posestnike in učitelje. In če ta „delavska“ organizacija išče podpore pri gospodarjih, katere hvali kot njej naklonjene (Kakor je to bilo razvidno iz pisma, ki ga je ta organizacija poslala podjetnikom) potem ne more biti več dvoma o nalogah take kapitalistične organizacije. Že udeležba na shodu bi morala pripraviti narodnjake, da se trudijo zama. Zavedni delavci vedo, da je solidarnost in enota pogoj uspešnem boju proti kapitalističnem sistemu, ki odreja ljudstvu pravice in vedo tudi, da so struamenti kapitalistov oni, ki skušajo oslabiti skupno moč organiziranega delavstva. Krepko je odgovoril narodnjaškim jeremijadam tudi sodr. Cey. Revnejšega spričevala si narodnjaki niso mogli dati. Zborovali so skriti v temi. Shod bi moral biti železničarski. Vse železničarstvo je pa bilo zastopano po dveh — reci in čitaj — dveh železničarjev in sicer po asistentu Petroviču (tisti ki neusmiljeno preganja slovenske železničarje, katere zmerja z lepimi slovenskimi besedami: „Sakramenski folk!“) ter po razupitemu lampistu Zavedlalu. Ta dva junaka naj bi tvorila predstražo Z. J. Ž. v Nabrežini? Se je sicer trdilo na shodu, da se začne pri železničarjih za nadaljevanje pri klesarjih. Nam se pa zdi, da so narodnjaški razgrajachi končali še predno so začeli!

Pragersko. — Vedeli smo že davno, da bo tukajšnji postajenačelnik Schneider moral zapustiti postajo Pragersko. Mislili smo ga pustiti, da odide čisto v miru. Ker pa se je poslovil on pri delavcih, kar so aranžirali „Reichsbündlerji“ in mu podarili za spomin nekako sliko, na kateri je bilo napisano „za spomin od vsega skladišča nega o s o b j a“, kakor tudi radi govora za odhod, ki ga je imel skladiščni mojster Sorec — seveda Reichsbündler — smo primorani, da napišemo o tem lepem govoru in poslovu nekaj vrstic.

Dne 27. majnika, ko je oddajal Schneider svojemu nasledniku postajo, je prinesel nekdo v skladiščno pisarno omenjeno sliko. Skladiščni nadzornik Štern (Reichsbündler) je sklical vse delavce skupaj ter jim povedal, da pride popoldne gospod Schneider v skladišče in bo vzel slovo od delavcev. Rekel je: „tukaj je slika, ki naj si jo vsak ogleda, potem naj se izroči odhajajočemu načelniku, ki si jo je zaslužil v tem času kar je bil na Pragerskem“. Popoldne, ko je prišel bivši načelnik Schneider s svojim gardistom skladiščnim mojstrom Sorecom, novim načelnikom in kontrolorjem Lorberjem v skladišče, so bili sklicani vsi delavci. Nato je začel germanček Sorec delavcem govoriti o velikanski dobroti Schneiderja in obžaloval, da izgubijo delavci tako dobrotljivega gospoda. Ker pa nobeden izmed delavcev ni hotel jokati radi te velikanske izgube, je začel jokati sam Sorec, da so mu tekla debele solze kakor dež v poletnem času kadar se pripravlja k nevihti. Prosil je poleg stoječega kontrolorja naj naznani na obratni inšpektorat v Gradec, kako žaluje delavstvo za gosp. Schneiderjem in naj tudi pojasni, da ga delavstvo ni nikdar črtilo. Isti dan je bilo sklicano tudi premikalno o s o b j e in sicer takoj po 7. uri zvečer. Od premikalnega o s o b j a pa se je udeležilo poslovitve vseh skupaj z dvema „Platzmojstroma“ vred dvanajst, drugi pa so šli raje domov. Čuvaja pa sploh ni bilo nobenega. Povabljeni so bili v šolsko sobo, kamor je prišel Schneider sam in se tudi sam hvalil, koliko dobrega (?) je on storil za o s o b j e sploh v tem kratkem času, in da mu ni bilo mogoče več storiti. Potem je vzel slovo in zopet so tekla solze „Platzmojstru“, že vsem znanemu Zelanu. Zelan kakor tudi Sorec, Štern in še nekaj „Reichsbündlerjev“ že vedo zakaj so jokali! Drugo o s o b j e pa je veselo, da se je znebil Schneiderjevega režima. Povemo pa še, da če bi bili skladiščni delavci sklicani v njih prostem času kakor premikači, bi tudi ne bili prišli. Raditega pa so storili gospodje to v času, ko so bili delavci v službi da ja ni manjkal obeden. Izmed premikačev pa jih je šlo nekaj samo iz radovednosti.

Omeniti moramo tudi, da radi slike na kateri je napisano „za spomin od vsega skladišča nega o s o b j a“ ni bil vrpašan noben skladiščni delavec, če mu je prav ali ne, da se Schneiderju podari sliko. Raynotako tudi ni bil nobeden vprašan, je-li voljan prispevati zanj,

kakor se tudi nikomur ni povedalo, kdo jo je naročil v imenu vsega osebja. Kdo jo bo plačal, se še ne ve. Konec komedije še pozneje naznamimo.

Končno nam je še omeniti, da priredi skupina naše organizacije na Pragerskem 1. junija t. l. vrtno veselico, in iz tosamogaveselja, da je Schneiderja kafa vzela.

Trst III. Dne 19. t. m. se je vršil v prostorih gostilne „International“ občni zbor skupine Trst III. Po poročilih in razpravi se je izvolilo sledeči odbor: Riegler Leopold, predsednik; Paulin Josip, podpredsednik; Bizjak F., blagajnik; Schnabl Josip, podblagajnik; Janež Andrej, zapisnikar; Umek Evgen in Bebr J., kontrola; odborniki: Laschnik J., Bizjak K., Dominik J. in Kovačič Pavel.

Trst, drž. žel. — Gradiva za ilustrirati posebne razmere uvedene na tržaškem državno železniškem ravnateljstvu ne primanjkuje nikdar. Dan za dnem in v vseh službenih panogah se konstatirajo krivice in nedostatki. Naša postaja se je že od nekdaj odlikovala po svojih posebnosti. Modra gospoda pri ravnateljstvu hoče na svoj način postati slavna.

Takrat se moramo pečati z razmerami v signalni delavnici. Tukaj imamo nekega Vostryja, ki je bil od ravnateljstva nastavljen kot mehanik, četudi nima za tako delo najelementarnejše sposobnosti. Ta gospod se je znal prikupiti raznim predpostavljanim, katerim baje ugajajo vesti, ki jih donša omenjeni „mehanik“ zaupanje, ki ga vživa pri predpostavljanih zna tudi primerno izrabiti. Tovariši v delavnici so bili neprestano eksponirani brutalnosti in razsajanju dičnega protežiranja, ki se je nazadnje ojunail tako daleč, da je napadel še svojega predpostavljene, tako da je bil ta prisiljen varovati svojo čast pred sodiščem.

Pričakovati je bilo, da se bo ob podobnem slučaju postopalo proti Vostryju. Ali gospodje pri ravnateljstvu imajo v tem oziru svoja posebna mnenja. Sodišče je obsodilo Vostryja, ravnateljstvo je zato pa odpustilo — razžaljene delavce, ki so iskali in dobili zadoščenje pri sodišču. Potemtakem se ne smemo čuditi če dotičnemu „mehaniku“ rastel greben in da je postajal vedno brutalnejši in predrznejši. „Korajža“ junakova je bila tako velika, da je moral nazadnje predstojništvo zahtevati, da naj se preišče duševno stanje dotičnega nepoboljšljivega razgrajalca. Posledica preiskave je bila podelitev „dopusta“, ki je trajal od 20. oktobra 1912 do 2. februarja 1913. Ta dopust je marsikaterega iznenadil. Po vsej človeški logiki bi bilo zahtevati, da se Vostryja, ako je duševno bolan, internira v kako primerno zdravilišče, če je pa duševno zdrav, da se ga postavi v kraj, kjer ne more biti svojemu bližnjemu nevaren. Če pa dotični ne more živeti v miru brez da bi šikaniral tovariše, naj se ga postavi med delavce, ki so pripravljeni prenašati šikane in preganjanja. Samo da se take delavce naj ne išče med osebjem tukajšnje signalne kurilnice.

Kakor se je Vostry vrnil z dopusta je pričel takoj s svojim navadnim razgrajanjem. Nekega tovariša je brez vsakega vzroka brutalno napadal in proti njemu zalučil polno steklenico. Le prisotnosti duha napadenega se je zahvaliti, da se je preprečilo nesrečo.

In kaj je bilo posledica temu? Vostryja se je premestilo kot pomožna moč v strokovni oddelek. Se ga je torej še nagradilo!

Gospoda inšpektorja Neuchuberja vprašamo, če veljajo dispozicije službenih predpisov za celo osebje in za vse slučaje?

Izjavljamo takoj, da bomo branili našo čast pred napadi protežirancev z vsemi sredstvi in da bomo razgrajanju tudi napravili konec, pa če se bodo postavili v bran Vostryja vsi mogoči in nemogoči bogovi. Močna organizacija bo tudi tukaj napravila red.

Železničarji volilci!

Volilno gibanje v Trstu je v polnem razvoju. Potrebno je, da neposredno sodelujete pri tem važnem strankinem boju. Da Vam bo mogoče zasledovati gibanje in biti povsod sodrugom na razpolago, Vam priporočamo, da čitate vsaki dan naše strankino glasilo „Zarja“, ki bo obširno poročala o volilnem boju in vseh potrebnih pripravah.

Iz okrožnic in uradnih listov.

Službeni ukaz št. 87.

uvredba meznega reda.

Vsem službenim mestom

Z odlokom 10. marca 1913 št. 29950-4 ex 1912 je c. kr. železniško ministrstvo izdalo za področje avstrijskih državnih železnic enotni mezdni red, ki ga v prilogi razglasujemo.

Mezdnemu redu so priloženi dodatki I — VI, ki vsebujejo za področje tržaškega državno železniškega ravnateljstva veljavne krajne in okrožne temeljne mezde ter določbe za plačevanje kurjačev-ključavničarjev, snažilcev-kurjačev, zaviračev, prtljagonošev, pomožnih risarjev, pomožnih pisarjev, kartantov itd. in končno pomožnih uradnikov in pomožnih slug.

Mezdnega reda se dninarskim delavcem ne bo podeljevalo, vendar je istim naznaniti mezdni red v polnem obsegu in skrbeti, da se dninarjem tudi za naprej in vsaki čas omogoči vpogled meznega reda in predležečega službenega ukaza; v to svrhu se bo preskrbelo službena mesta z večjim številom delavstva s potrebnim številom iztisov tega uradnega lista.

Da se službenim predstojnikom v smislu točk 3 in 4 § 1 meznega reda pri ravnanju plačilnih vprašanj omogoči strogo postopanje po določbah meznega reda in prepreči razdeljena mnenja, se razglasa k meznemu redu sledeča pojasnila:

K § 2, točka 1. Da se po možnosti zabrani odpoved nestalnih delavcev je na eni strani paziti na to, da se bo sprejelo le dejanskim potrebam odgovarjajoče število delavcev, na drugi strani pa ozirati se pri sprejemanju novih delavcev na nadštevilnost delavcev pri drugih službenih mestih oziroma službenih panogah ter skrbeti pri eventuelnem sprejemu za sporazum s temi.

Ako je vsled pomanjkanja dela znižanje delavskega stanja potrebno, se je ozirati predvsem na določbe zbirke I, del VI, št. 541 (Odlok c. kr. železniškega ministrstva št. 55.431 z dne 5. decembra 1901 in zlasti na to, da je odpustiti predvsem, mesto poročenih, neporočene delavce.

K § 3. Stalne ali nestalne delavce nerokodelce se sprejme neglede na v meznem redu določene izjeme izključno le po v dodatkih I in II razglašanih temeljnih mezd.

V § 3 A, točka 4 navedeni pomožni uslužbenci spadajo pod a), tudi snažilci-kurjači, pod b) tudi kartanti.

Glede določb začetne plače profesionistov je priporočljivo, da se s pripadniki enega in istega rokodelstva pri enem in istem službenem mestom enakomerno ravna in sicer po možnosti v sporazumu z drugimi službenimi mesti istega okoliša. Izjemo v tem oziru se ne more sicer označiti kot nedopustno; vendar ostanejo slučaji, da ima profesionist napram drugemu strokovnemu tovarišu višjo začetno plačo, izjeme, ki nastopijo le tedaj, ako se gre pri priznanju za kako posebno porabnost.

Glede pomožnih delavcev v progovzdrževalni službi se opominja, da se sme, ako je vsled nujnosti dela to potrebno, prevzeti delavce tudi s plačo višjo od okrožne temeljne mezde. V vsakem slučaju ima dotična progovzdrževalna sekcija, oziroma obratno vodstvo pod navedbo števila delavcev in tozadevne višine mezd, takoj poročati ravnateljstvu c. kr. državne železnice (oddelek III).

Glede plačevanja vajencev se je ozirati na določbe odloka c. kr. železniškega ministrstva z dne 10. marca 1909, št. 5140 (Zbirka I, del II, št. 582).

Sprejemanju invalidnih in manj zmožnih delavcev se je izogibati.

Provizionirane uslužbence in bivše delavce, ki vživajo provizijo, se sme sprejeti le po potrdilu c. kr. državno železniškega ravnateljstva, ki določa njih dnino od slučaja do slučaja.

K § 4, točka 1. Za delavce nerokodelce dopušteni dodatki bodo dotičnim službenim mestom s posebno odredbo sporočeni.

Določbe tretjega odstavka točke I glede dodatkov profesionistom je v skladu z odredbo točke 5 § 6 meznega reda razumeti tako, da so profesionisti udeleženi pri dopuščenih dodatkih, le če so od slučaja do slučaja, mesto v svoji stroki, zaposleni kot navadni delavci in dobivajo vsled tega za slednje določeno plačo.

K § 5. Službeni ukaz z dne 19. marca in 8. aprila 1912, št. 13. o priliki mezdne regulacije

glede odrejenega ustavljanja meznega napredovanja, so odpravljeni; delavci ki bi morali po seznamu sestavljenih gori omenjenih odlokov napredovati prihodnjič po dobi 1. januarja 1913, imajo do tega roka napredovati, v kolikor ne tvorijo ovir določbe točke 12 § 5 meznega reda.

V svrhu določitve napredovalne svote (točka 12) je vračunati delavcev nerokodelcev sočasno temeljno mezdo, profesionistov pa začetno plačo, z katero so bili sprejeti, najmanj pa sočasno temeljno mezdo.

K § 6. Če je menjava načina posla, službene panoge ali službenih mest (stanovanja) trajna ali pa začasna, se redoma pridržuje presojanje posameznega slučaja.

V splošnem je smatrati za trajno menjavo, ki nastopi za vedno ali pa le za nedoločen čas; za začasno menjavo le gotovi ali približno določeni rok; ako se pa mora vsled nastopivših okolištin rok podaljšati za nedoločen čas, je smatrati menjavo za trajno. Za pogosto menjavo je smatrati pritegnitev delavcev od navadne uporabe k prehodnemu službenemu delu (N. pr. periodična pomoč v kakem turnusu).

K § 6, točka 3 a meznega reda se odreja, da je namestnikom dodanim progovzdrževalni službi kot ogibni čuvaji na postajni službi, zaračunati njih navadno mezdo z dodatkom 20 vin.

Glede menjave načina posla se izrecno priporoča vpoštevanje določb § 4, točka 7 meznega reda.

V splošnem se je menjavo, toliko v interesu službe, kakor tudi enakomernosti pri plačevanju delavcev, po možnosti izogibati.

K § 8. Z uveljavljanjem tozadevnih določb meznega reda se razveljavijo naslednje dosedaj veljavne normalne odloke za odmero prispevkov provizijskemu skladu in bolniški blagajni dninarjev z znižano dnino ali z menjajočo mezdo in sicer: Odlok gen. ravnateljstva z dne 24. februarja 1892, št. 26157 zbirka I, del III, st. 29), Odlok c. kr. železniškega ministrstva z dne 26. aprila 1905, št. 14671 (Zbirka I, del III, št. 60).

Odlok c. kr. žel. ministrstva z dne 18. januarja 1906, št. 45041 ex 1905 (Zbirka I, del III, št. 154).

Te odelke je v zbirki I, del III, črtati.

K § 9. Pri eksekutivnih službenih mestih je v službenem ukazu št. 29, urad. listov st. 7 z dne 9. februarja 1913 zaukazano evidenco razširiti tudi na stalne delavce in mora biti evidenca pri vseh stalnih in nestalnih delavcev na mezdi se nanašajočih spremembah, na mezda zvišanja, napredovanja, kakor tudi na polletja, ki ne prihajajo v poštev pri napredovanju, jasno razvidno.

Pri zamenjanju službenega mesta delavca je poslati izvleček podatkov te evidence novemu službenemu mestu delavca. Z uveljavljanjem meznega reda se istočasno razveljavlja službene ukaze z dne 4. in 19. marca 1910, št. 438-1-I in 8. aprila 1912 št. 13.

Končno pričakuje c. kr. državno železniško ravnateljstvo, da se bodo službeni predstojniki, z določbami meznega reda in tega ukaza čimprej seznanili in da bodo iste v vsakem oziru natančno izvedli.

Trst, dne 25. aprila 1913.

(Odlok c. kr. žel. min. št. 29950-4 ex 1912)

(št. 49-11-ex 1913.)

c. kr. državno železniški ravnatelj

Galamboš.

POSTAJA	Temeljna mezda K
Stari Trbiž	2.60
Jesenice	2.70
Avče	2.50
Kopališče Sv. Štefana-Levada	2.30
Batuje	2.30
Belvedere	2.50
Škofja Loka	2.30
Boršt	2.60
Buje	2.50
Kanal	2.50
Kanfanar	2.30
Koper	2.60
Stari grad	2.10
Čerovlje	2.30
Červinjan	2.40
Kliš	2.10
Dekani	2.60
Derniš	2.10
Vodnjan	2.40
Divača	2.50
Dobrava	2.60
Domžale	2.20

POSTAJA	Temeljna mezda K
Dornberg.....	2,30
Draga.....	2,50
Duplje.....	2,30
Dutovlje-Skopo.....	2,40
Bistrica-Bohinjsko jezero.....	2,50
Gorica.....	2,50
Kočevje.....	2,60
Grahovo.....	2,50
Gruž.....	2,80
Grožnjan.....	2,30
Velika Loka.....	2,40
Velike Lašče.....	2,50
Grosuplje.....	2,40
Gruša.....	2,60
Verdela.....	3,20
Dobropolje.....	2,40
Ajdovščina.....	2,40
Sv. Križ-cesta.....	2,30
Herpelje-Kozina.....	2,50
Mirna peč.....	2,40
Hudajužna.....	2,50
Igalo.....	2,40
Izola.....	2,50
Jarše-Mengeš.....	2,20
Javornik.....	2,60
Št. Janž.....	2,50
Knin.....	2,10
Kranj.....	2,40
Kranjska Gora.....	2,40
Labin.....	1,90
Ljubljana drž. žel.....	2,50
Ljubljana dol. žel.....	2,50
Lesce.....	2,40
Dovje.....	2,50
Lupoglava.....	2,30
Pazin.....	2,50
Motovun.....	2,30
Naklo.....	2,30
Mokronog-Bistrica.....	2,50
Mirna.....	2,50
Tržič (Gorenjsko).....	2,50
Nomenj.....	2,50
Opčina.....	2,80
Ortnek.....	2,50
Poreč.....	2,60
Perkovič-Slivno.....	1,90
Pieris-Turjak.....	2,40
Buzet.....	2,20
Plave.....	2,50
Podbrdo.....	2,50
Podgorje.....	2,20
Podmelec.....	2,50
Podnart-Kropa.....	2,40
Pulj.....	2,80
Portorose.....	2,50
Prvačina.....	2,40
Radovljica.....	2,40
Stari Dubrovnik.....	2,40
Rakitovič.....	2,20
Rateče-Bela peč.....	2,50
Rihenberg.....	2,40
Ribnica.....	2,50
Repentabor.....	2,50
Radohova vas.....	2,40
Rovinj.....	2,50
Roč.....	2,20
Rocol.....	3,20
Rudolfovo.....	2,50
Sv. Ana.....	3,20
Štanjel-Kobdilj.....	2,40
Sv. Nedelja.....	2,50
Sv. Lucija-Tolmin.....	2,50
Šmarje-Šap.....	2,40
Sv. Mavro.....	2,50
Sv. Peter pri Gorici.....	2,50
Sv. Peter v Šumi.....	2,20
Šibenik.....	2,40
Siciole.....	2,40
Sinj.....	2,10
Zatičina.....	2,40
Siverič.....	2,10
Škofljica.....	2,40
Split.....	2,50
Kamnik.....	2,30
Soteska.....	2,50
Straža-Toplice.....	2,60
Terzin.....	2,20
Trebnje.....	2,40
Trst c. kr. drž. žel.....	3,40
Trst c. kr. drž. žel. lesno skladišče.....	3,40
Trst, prosta luka drž. žel.....	3,40
Trst, Sv. Sobota.....	3,20
Trst, Škedenj.....	3,20
Unešič.....	1,90
Bled.....	2,60
Villa Vicentina.....	2,40
Višnjan.....	2,50
Vižinada.....	2,50
Vižmarje.....	2,30
Volčjadraga.....	2,40
Vranjica-Salona.....	2,40
Višnja Gora.....	2,40
Bohinjska Bela.....	2,60
Zelenika.....	2,80
Boštanj.....	2,40
Medvode.....	2,30

II. Okrožne temeljne plače.

Progovzdrže- valna sekcija.	Proga	Prožni mojster	Kilometri		Temeljna mezda
			od	do	
JESENICE	Trbiž—Ljubljana	I Rateče Bela peč	0,965	15,822	2,50
		II Kranjska gora	15,822	28,069	2,40
		III Hrušica	28,069	37,644	2,50
	Jesenice—Trst	IV Jesenice	37,644	38,687	2,60
		V Bohinjska Bela	61,012	70,538	2,50
		VI Bistrica-Boh. jez.	70,538	84,209	2,50
LJUBLJANA I	Trbiž—Ljubljana	I Lesce	38,687	51,628	2,40
		II Podnart-Kropa	51,628	63,472	2,40
		III Kranj	63,472	73,862	2,40
	Ljubljana—Kamnik	IV Škofjaloka	73,862	90,081	2,30
		V Ljubljana drž. žel.	90,081	102,400	2,50
		VI Ljubljana drž. žel.	0,601	23,673	2,30
LJUBLJANA II	Kranj—Tržič	VII Kranj	0,397	15,270	2,40
		I Ljubljana dol. žel.	0,997	17,619	2,50
		II Grosuplje	17,619	21,707	2,40
	(Grosuplje—Kočevje)	V Zatičina	0,320	15,235	2,40
		VI Trebnje	21,707	43,081	2,40
		VII Rudolfovo	43,081	65,438	2,50
GNRICA I	Ljubljana—Rudolfovo	III Ribnica	0,295	8,543	2,40
		IV Kočevje	15,235	33,935	2,60
		V Trebnje—Št. Janž	33,935	48,760	2,60
	Rudolfovo—Straža	VIII Mična	0,300	21,016	2,50
		I Podbrdo	95,704	107,441	2,50
		II Grahovo	107,441	116,253	2,50
GORICA II	Jesenice—Trst	III Sv. Lucija-Tolmin	116,253	125,284	2,50
		IV Kanal	125,284	136,998	2,50
		V Gorica	136,998	148,580	2,50
	Gorica juž. žel.-Ajdovščina	I Gorica	148,580	161,400	2,50
		II Štanjel-Kobdil	1,169	4,399	2,40
		III opčina	161,400	174,363	2,50
TRST	Gorica juž. žel. - Ajdovščina	IV Prvačina	174,363	189,448	2,40
		V Červinjan	12,275	27,107	2,30
		VI Červinjan	1,758	15,778	2,30
	Tržič—Červinjan	IX Verdela	15,778	19,372	3,00
		VII Trst c. kr. drž. žel.	0,626	12,370	3,40
		VIII Trst prosta luka c. kr. drž. žel.	189,448	200,857	3,40
PULJ	Červinjan—Belvedere	V Herpelje-Kozina	200,857	205,550	2,50
		VI Trst-Škedenj	14,800	18,029	3,20
		Vrhna stavba na štiri tračnice	0,703	3,237	2,20
	Trst—Sv. Sobota in Trst—Poreč	III Buzet	3,237	5,201	2,20
		IV Vodnjan	0,237	6,979	2,30
		V Pulj	0,600	3,530	2,40
Obrat. vodstvo TRST	Sv. Sobota—Žavlje	I Divača	0,000	0,300	2,50
		II Podgorje	0,000	12,100	2,20
		III Buje	12,100	24,800	2,20
	Herpelje—Kozina—Trst	IV Lupoglava	24,800	35,863	2,20
		I Čerovlje	35,863	49,157	2,30
		II Pazin	49,157	63,660	2,30
SPLIT	Divača—Pulj	III Kanfanar	63,660	78,700	2,30
		IV Vodenjan	78,700	91,569	2,40
		V Pulj	91,569	109,068	2,60
	Kanfana—Rovinj	VI Kanfanar	109,068	122,311	2,40
		I Koper	1,000	20,949	2,80
		II Izola	6,979	24,100	2,60
Obratno vodstvo GRUŽ	Trst—Poreč	III Grožnjan	24,100	41,968	2,50
		V Motovun	41,968	61,881	2,40
		VI Poreč	61,881	77,790	2,40
	Split—Knin	I Split	77,790	96,950	2,50
		II Abbadessa C.	0,000	13,200	2,10
		III Labin	13,200	29,600	1,90
Obratno vodstvo GRUŽ	Split—Sinj	IV Perkovič-Slivno	29,600	48,576	1,90
		V Žitnič	48,576	64,200	1,90
		VI Derniš	64,200	80,943	2,10
	Uskoplje—Gruž	VII Knin	80,943	85,400	2,10
		VIII Šibenik	85,400	102,969	2,40
		IX Kliš	0,000	21,616	2,10
Obratno vodstvo GRUŽ	Glavska—Zelenika	X Sinj	5,700	28,578	2,10
		I Gruž	28,578	45,760	2,60
		II Stari Dubrovnik	2,496	17,395	2,50
	Split—Sinj	III Zelenika	276,760	307,808	2,60
		IV Zelenika	307,808	328,992	2,60
		V Zelenika	328,992		

III. Plače kurjačev-ključavničarjev, kurjačev-snažilcev in zaviračev.

Za od slučaja do slučaja nadomestovalno vporabo ključavničarja kot ključavničarja-kurjača pri vožni službi ali pa rokodelstva večjega delavca kot kurjača-snažilca, zavirača ne spreminja njih meznega razmerja. (M. red § 6 točka 4).

Če se jih z njih pritrditvijo trajno vporablja na enem teh službenih mest je plačevati iste od dneva njih uvrščenja v vožno službo po sledečih normah:

A)

Dnina kurjačev = ključavničarjev			Opomba
in sicer	pred	po	
	Dovršenem državnem izpitu kod strojevodja in za strežbo kotlov dnevno kron		
Na postaji Trst	3.00	3.20	Mezdno napredovanje izostane
na vseh ostalih postajah ravnatelj-skega okraja	2.80	3.00	

B)

Dnina kurjačev = snažilcev			Opomba
in sicer	Dnevno kron		
na postaji Trst	3.00		Mezdno napredovanje izostane
na vseh ostalih postajah ravnatelj-skega okraja	Temeljna mezda postajnega kraja		Z napredov. možnostjo do najvišje me-zde K 2.80

C)

Dnina zaviračev			Opomba
in sicer	Dnevno kron		
na postaji Trst	3.00		mezdno napredovanje izostane
na vseh ostalih postajah	Temeljna mezda postajnega kraja		z napredov. možnostjo do najvišje me-zde K 2.80

Če se kurjače-ključavničarje, kurjače-snažilce, zavirače odtegne od vožne službe in zopet postavi na prejšnje mesto, dobijo kurjači-ključavničarji od dne odtegnitve svojo prejšnjo profesionalno mezdo, kurjači-snažilci in zavirači krajeno temeljno mezdo vrhu napredovalne svote, ki pripade posameznemu po njihovi službeni dobi.

IV. Plače prtljagosomev.

Posebni prtljagosomev so nameščeni le pri c. kr. obratnih uradih državne železnice v Gorici, v Trstu in v Pulju; za plačevanje teh so mero-dajni tozadevni „službeni predpisi“.

V. Plače pomožnih risarjev, pomožnih pisarjev, kartantov itd.

Sprejem istih se vrši po odobritvi c. kr. državno železniškega ravnateljstva, ki določa obenem tudi začetno plačo.

Predloge o meznem napredovanju teh pomožnih moči je predložiti državno železniškemu ravnateljstvu pred rokom 1. januarja in 1. juli.

Pregled o teh pomožnih močeh vodi oddelek I c. kr. državno železniškega ravnateljstva.

VI. Plače pomožnih poduradnikov in pomožnih slug.

Intimacija oziroma dekretno nastavljanje istih se izvrši potem c. kr. državno železniškega ravnateljstva, ki določa obenem mezdo.

(Dodatek temu uradnemu listu je „mezdni red“, ki ga priobčamo na drugem mestu.)

Nov mezdni red.

(Dalje.)

§ 8.

Preračunanje prispevkov bolniški blagajni in provizijskemu skladu.

1. Za preračunjenje prispevkov bolniškim blagajnam in provizijskemu skladu so mero-dajne določbe opravičnika bolniške blagajne za osobe c. kr. avstrijskih državnih železnic in provizijski opravičnik za slugo in pomožne uslužbenice istih železnic.

2. Mezda delavca (temeljna mezda in napredovalna svota) kakor tudi za gotovo vporabo spremenjeni dodatki, tvorijo celoto. Ta skupna mezda služi tudi kot podlaga preračunanju prispevkov za bolniško blagajno in provizijskemu skladu.

3. Plačevanje prispevkov provizijskemu skladu se ob spremembi skupne mezde razlikuje četrto vživa dotični temeljno mezdo (N. pr. pri spremembi postajnega kraja, pridelitev drugi vporabi z drugo temeljno plačo), ali pa mezdni dodatek, če je sprememba trajna ali le začasna, oziroma če se sprememba vrši pogostoma:

- Ob trajni spremembi je prispevke od dneva spremembe po novi skupni mezdi plačevati.
- Ob začasni oziroma pogosti spremembi (n. pr. vporaba profesionistov kot delavce nerokodelce vsled pomanjkanja dela itd.) začasno vporaba delavcev kot vodnike prožnih vožnikov, čuvajske namestnike itd.), se plača prispevke po mezdi odgovarjajoči navadni vporabi.

V obeh slučajih (a in b) se sme delavce, če se mu je znižala skupna mezda, v uvaževanja vrednih okolščinah po njegovi prošnji od strani ravnateljstva dovoliti, da plačuje nadaljne prispevke po prejšnji mezdi. Delavec mora v to svrhu podati pismeno sporazumno izjavo, ki jo ima shraniti pristojno službeno mesto.

§ 9.

Splošno.

1. Mezdne nastavke, mezdne dodatke in napredovalne zneske se določa po 10 vin. razdelbi.

2. Na inozemskih obmejnih postajah službujočim in stanujočim uslužbencem se izplača mezdno v inozemski veljavi, ako dotični uslužbenec ne želi, da bi se mu izplačalo mezdo v avstrijski veljavi.

3. Glede splošnega ravnanja pri preračunanju in izplačanju mezdnih prispevkov (Dnina, plača od komada, plačanje čezur, nedeljskega in prazniškega kakor tudi nočnega dela in hranarine) ter mezdnih odtegljajev, se je sklicevati na tozadevne določbe službenega reda, regulative prejemkov in zakona 28. julija 1902, drž. zak. št. 156, glede ureditve delovnih razmer delavcev vporabljenih pri režijskih stavbah na železnicah in pri pomožnih zavodih.

4. Mezdni red je veljaven z dnem razglasitve.

*

C. kr. železniško ministrstvo
št. 29.950-4 ex 1912

Dunaj, dne 10. marca 1913.

Uvedba meznega reda

za področje c. kr. državnih železnic.

Urad. št. 19-3., dne 6. aprila 1912.

C. kr. državno železniškemu ravnateljstvu

V rešitev gori navedenega kakor tudi z ozirom na začasni v izvedbo predloženi načrt meznega reda se c. kr. naznanja sledeče:

Železniško ministrstvo je z ozirom na razlike, ki se nahajajo v načrtih meznega reda predloženih od strani ravnateljstev, sklenilo določiti enotni mezdni red, ki naj daje temelj plačevanju uslužbencev označenih pod § 1 istega in ki se nahajajo v meznem razmerju.

Predstojči mezdni red se ozira na odloke izdane tekom mezdne akcije leta 1912 ter na vrsto od strani c. kr. predloženih načrtov meznega reda in v katerem so zapopadene natančne določbe za splošne slučaje.

Mezdni red bo dostavljen c. kr. v prilogi in v nalogo, da naj se ga v odontnem uradnem listu objavi dobesedno brez nadaljnih dopolnil, sprememb ali skrajšanj.

Sočasno z meznim redom je objaviti tudi uvedbeni odlok istemu, v katerem je razveljaviti vse tozadevne doslej veljavne odloke c. kr. v kolikor ne soglašajo z določbami meznega reda ali pa, da ne vsebujejo edinole prehodne določbe.

Meznega reda se dninarskim uslužbencem ne bo podeljevalo; vendar je tem uslužbencem omogočiti vsaki čas vpogled meznega reda.

Železniškemu ministrstvu je poslali 20 iz-tisov uradnih listov, ki bodo razglasili mezdni red z dodatkom vred.

Glede važnejših točkah meznega reda je pripominjati naslednje:

Ad § 1.

Službenim predstojnikom je prepustiti v okviru predpisanega meznega reda čim širši vpliv. Izjeme v določbah meznega reda so od strani c. kr. dovoljene le v uvaževanja vrednih slučajih, ki dajejo v konkretnem, podlago privolitvi.

V ostalem se prepušča c. kr., da v zvezi z uvedbo predložene meznega reda stavi glede odmere splošnih prehodnih določb tozadevne predloge na železniško ministrstvo.

Ravno tako je poročati železniškemu ministrstvu z utemeljevanjem predlogov, ako bo v bodoče potrebna določitev splošnih izjemnih določb, oziroma sprememba meznega reda. C. kr. pa bo moralo zastaviti svoj upliv za utrditev določb meznega reda in po možnosti opuščati stavljanje takih predlogov.

Ad § 2.

Ad 1. Mezdni red daje temelj smeri, da je s stalnimi in nestalnimi delavci enako ravnati, tako da edinole nestalne delavne razmere in pogojno delavno normiranje znači razliko napram stalnim delovnim razmeram.

Da se po možnosti zabrani odpoved nestalnih delavcev je paziti na to, da se bo vporabljal le dejanskim potrebam odgovarjajoče število delavcev. Službeni predstojniki se morajo zato ozirati pri sprejemanju novih delavcev tudi na nadstevilnost delavcev pri drugih službenih mestih, oziroma službenih panogah. Pri zbiranju delavcev, ki se jih mora zaradi pomanjkanja dela odpustiti, se imajo službeni predstojniki po možnosti sporazumeti z delavci.

Pri potrebnem znižanju delavstva se je predvsem ozirati na določbe odloka z dne 5. decembra 1901. št. 55.431 (Zbirka I, II del, št. 541) in potem tudi po možnosti na okolnost, če je delavec poročen ali ne; redoma se odpusti prej neporočenega delavca.

Ad 3. Od delavcev, ki so pristopili službi po 1. januarjem 1912, je v bodoče pripoznati profesionistom le tiste, ki odgovarjajo pogojem meznega reda.

Onim pred 1. januarjem 1912 pristopivšim delavcem, ki jih je c. kr. doslej priznalo profesionistom, ne da bi odgovarjali tem pogojem, se jim posel profesionistov izjemoma pusti

Poročila o shodih.

Buje. — V nedeljo 11. t. m. se je vršil v Bujah v gostilni pri postaji izredno dobro obiskan shod železničarjev. Lepa udeležba je pričala, da se železniško oboje istrske proge začena zavedati svoje stanovske dolžnosti. Poročal je ob pritrjevanju navzočih sohr. Golouh iz Trsta. Z napeto pozornostjo so sledili izvajanjem poročevalca; iz debate, ki se je vršila, po končanem poročilu, je razumeti da se bodo železničarji v Bujah in na bližnjih postajah z navdušenjem poprijeli dela in agitacije za okrepitev lastne bojne skupine. Delo shoda ne bode brezuspešno, ako bodo sodrugi nemurno delali in sicer po navodilih, ki se jih pojasnilo na shodu, bomo v kratkem času imeli tudi v Istri močno število organiziranih železničarjev. — V nov odbor so bili izvoljeni sledeči sodrugi: D'ambrosi, predsednik; Zalokar, blagajnik; Craguac, tajnik; Kraljevič in Degressi v kontrolo. Kot zaupniki so bili izvoljeni: za progovzdrževalne delavce: Zubin; za prometne delavce: De Nicolaj; za osobe v Grožnjaju: sohr. Paludan in sohr. Klabot za Salvore. Novo izvoljeni odbor bo skrbel, da bode skupina redno in uspešno poslovala.

Skupina Trst II. — Članom skupine naznanjamo, da se otvori 16. junija t. l. ob polu sedmi zvečer v čitalnici personalnih hiš tečaj za nemški pravopis i. dr.

Vsak posetnik tečaja se more izkazati z kuponom tekočega meseca. Poduk se vrši samo za člane in sicer vsaki torek in četrtek ob isti uri. Uro in dan se lahko dogovorno spremeni. Poduk se lahko nastopi vsako uro, ter tudi če je član vsled službenih zadržkov izostal.

Če se bo tečaj ugodno obnesel se bo nadaljevalo s strokovnim podukom.

Domače vesti.

Stanovanjske razmere železniških čuvajev na Koroškem. Pri razpravi o predlogu Tobolke, da naj bi se podelilo stanarino državnim uradnikom, uradnikom javnih skladov in državnemu učnemu osebju, se je javil besedi tudi naš poslanec Winter, ki je glede stanovanjske oskrbe državnih uslužbencev navedel stanovanjske razmere železniških čuvajev. Besede so Winterja so vredne posebne pozornosti.

„To pomlad, je dejal poslanec Winter, sem si neuradno ogledal stanovanje železniškega čuvaja na postajališču Wolfsbach pri Trbižu, tam kjer saksonski kralj, ki ima doma tako „čedne“ razmere, redi svoje divje peteline. Na tem postajališču stanuje železniški čuvaj z družino iz šestih otrokov v prostorih sestoječih iz sobe in kuhinje. Soba ima mali prizidek in okno, ki po velikosti obsega 0.79 kvadratnega mesta. Soba in prizidek imata 52.05 kubičnih metrov zračnosti — za osem oseb! Posledica temu je, da so železniškemu čuvaju že umrli štirje otroci. Nesrečni oče prosi za stonj že od leta 1908 za spremembo stanovanja; stvar se je vedno odlagalo in končno — to bi moralo železniškega ministra interesirati — se je omenjenemu železniškemu čuvaju sporočilo po nalogu beljaškega državnega železniškega ravnateljstva, da se njegovi peticiji ne more ugoditi in sicer zaradi tega, ker ravnateljstvu primanjkuje denarja za predrugačenje stanovanja.

Vemo sicer, tudi če ne bi imeli pred seboj ta slavni „odlok“ beljaškega ravnateljstva, da v Avstriji primanjkuje vedno in povsod denarja za koristne stvari. Stanovanje, ki smo opisali, je tako nezdravo in vlažno, da je celo vojaški zdravnik izjavil čuvaju: konji v vojašnici imajo boljše hleve nego Vaši otroci stanovanje! Slučaj tega čuvaja, prav zgovorno ilustrira stanovanjske razmere onih, ki so po svoji nesreči državni uslužbenci.“

Ne vemo če se bode sedaj državno železniško ravnateljstvo odločilo za odpravo stanovanja železniškega čuvaja na postajališču Wolfsbach. Baže bo treba še več peticij. Pod upravo državne železnice je vse mogoče.

Za zopetni sprejem železničarjev, ki so vpoklicani v vojaško službo, je železniško ministrstvo izdalo vrsto odredb, ki bi morale biti že same po sebi umevni. Po statusu uvrščeni uslužbenci dobijo za dobo njih vpoklicanja njih normalne službene prejemke; pomožni poduradniki in sluge ostanejo v službenemu razmerju in dobijo vrhu tega, ako imajo družino, nadalje polovico njih prejemkov; drugi, o oskrbovalnem skladu pripadajoči pomožni uslužbenci, v kolikem niso dvignili njih prispevke oskrbovalnem skladu, se jim zjamči zopetni sprejem v službo; pomožne uslužbenke, ki so dvignili prispevke oskrbovalnem skladu, se v slučaju njih zopetnega sprejema, na njih prošnjo zopet sprejme v provizijski zavod, ako plačajo zaostale prispevke; zadnji omenjeni kakor tudi vse druge v poštev prihajajoči pomožni uslužbenci se po njih končani sedanji izredni vojaški službi zopet sprejme v službo avstrijskih državnih železnic.

Socialni pregled.

Posledice balkanske vojne v lesni industriji. Avstrijsko delavstvo je močno trpelo na posledicah balkanske vojne. O tem pričajo letna in četrtletna poročila skoraj vseh strokovnih zvez. Prav redke so stroke, ki niso občutile gospodarske krize, povzročene po krvavih dogodkih na Balkanu. Prav posebno so pa občutili posledice vojne lesni delavci. Zveza lesnih delavcev poroča o podporah brezposelnim v zadnjem četrtletju 1912. Člani zveze so dobili v četrtem četrtletju

leta 1910 35.757 K
leta 1911 24.639 K
leta 1912 51.795 K

Enako sliko, kakor so nam jo prikazala poročila drugih zvez, vidimo tudi tukaj: nekoliko boljši položaj v letu 1911 nasproti letu 1910, v letu 1912, vsled balkanske vojne, pa nezmerno poslabšane. In da se situacija tudi v tekočem letu ni izboljšala v lesni industriji, kažejo izvajanja v glasilu lesnih delavcev „Der Holzarbeiter“. V prvem četrtletju letošnjega leta je morala zveza lesnih delavcev — vsled balkanskih zapletljajev in po njej povzročene slabe konjunktore in vsled tega nastale brezposelnosti — izpolniti

toliko zahtev, da najbrže, kolikor se more presoditi po dosedanjih pregledih, ne bodo pokrili v tem času vplačani prispevki izdatke za podpore brezposelnim ...“

Bratovske skladnice. Po uradni statistiki rudarske oblasti za leto 1911 je bilo na vsem Avstrijskem 151 bratovskih skladnic s 134 bolniškimi in 148 provizijskimi blagajnami. Pri bolniških blagajnah je bilo zavarovanih 406.271 oseb, pri provizijskih blagajnah pa 508.352 oseb. Provizijo je dobivalo leta 1911 na vsem Avstrijskem 28.231 bivših članov, 22.466 vdov, 14.507 sirot, skupaj torej 65.204 oseb. Prispevki članov bolniških in provizijskim blagajnam so znašali približno devet milijonov kron in podjetniki so prispevali prav toliko. Povprečni letni prispevek člana bolniške blagajne je znašal 18 K 39 vinarjev, provizijskim blagajnam pa so prispevali polno upravičeni člani povprečno 27 K 48 vinarjev, manj upravičeni člani pa po 6 K 41 vinarjev. Skupni izdatki vseh bolniških blagajn so znašali sedem in pol milijonov kron, provizijskih blagajn pa skoro deset milijonov kron. Povprečno je dobival provizije delanezmorni član na leto 250 K 32 vinarjev, vdova 100 K 51 vinarjev in sirota 37 K 79 vinarjev. Vse provizijske blagajne so imele leta 1911 123 milijonov kron premoženja. Iz tega poročila se jasno vidi, kako kriče bratovske skladnice po reformi. Provizije, ki jih dobivajo delanezmorni člani, vdove in sirote so sramotno nizke. Kako naj živi mož vse leto z 250 K, vdova s 100 K in sirota s 37 K? Skrajni čas bi že bil, da bi se vlada resno lotila dela in reformirala bratovske skladnice.

Odprto vprašanje

na c. kr. državno železniško ravnateljstvo v Beljaku.

Ali je temu državno železniškemu ravnateljstvu znano, da se delavcem v Žaleu (Sachsenfeld) odreka njih edini prosti dan v mesecu (prosto nedeljo)?

Zdaj velja navada, da morajo biti delavci, še tisti edini dan v mesecu, ki bi morali uživati počitek, do 9 ure v službi. Prosti dnevi so tako odpravljani. — Ta navada ne more trajno veljati in zato prosijo za nujno odpomoč

Prizadeti.

Iz organizacije.

Železničarska skupina v Spodnji Šiški naznanja svojim članom, da se izposoja knjige do 1. oktobra vsako nedeljo od 10 do 11 ure in od 1. oktobra do 1. maja od 10 do 12 ure dopoldan. Obenem naznanja, da se vršijo v društvenih prostorih vsako prvo nedeljo v mesecu diskuzijski večeri. Sodrugom priporočamo, da se teh važnih in potrebnih diskuzijskih večerov udeležijo v popolnem številu. Razpravljalo se bode tudi o službenih zadevah.

Naš posmrtno odpravninski sklad.

Od 9. aprila do 8. maja t. l. se je izplačalo iz našega posmrtno odpravninskega sklada sledeče podpore:

72. Anton Tasotti, Gradec II.
76. Josip Peter, Mistek.
87. Tomaž Joham, Knittelfeld.
88. Magdalena Fercher, Ljubno.
89. Fran Hossemann, Neulengbach.
90. Alfred Rival, Weisskirchlich.
91. Julija Neukamp, Waidhofen.
92. Elizabeta Egger, Inomost.
93. Ivanka Sandner, Bärtingen.
94. Josip Perner, Gradec I.
95. Ana Fuchs, Neudek.
96. Marie Marschalek, Hullein.
97. Marie Hulka, Dunaj XI.
98. Marie Unger, Falknov.
99. Anton Zima, Mistek.
100. Ignac Sledz, Rzesov.
101. Alojzija Putz, Linc.
102. Katarina Bauminger, St. Hipolit.
103. Maria Wurzwaller, Weiz.
104. Fran Jelinek, Dunaj XIX.
106. Maria Deschka, Lundenburg.
106. Ana Graf, Kufstein.
107. Ivan Berger, Inomost I.

Vršijo se sledeči shodi.

Jesenice. Dne 8. junija ob 3. uri pop. shod čuvajev v gostilni pri „Mesarju“. Dnevni red: Poročilo centralne komisije; raznoterosti.

Poroča so. Sommesfeld z Dunaja.

Rajhenburg. Dne 8. junija ob 4 uri pop. Poročilo so. Petrič in sodružica Ada Iristanova.

Trst. Dne 3. in 4. junija ob 8. uri zvečer shod premikačev južne železnice v gostilni „International“ ul Boccaccio 25.

Vsebinski štev. 10 z dne 15. maja 1913.

Članki: Država kot delodajalec. Socialistična misel. Naprej! Vizija. Delavstvu. Dopusi na državnih železnicah. Naša pot. Industrija in narodnost. Nov mezdni red. Konferenca skladiščnih delavcev. Konferenca pisalcev nakladnih listov. Ruska socialna demokracija bratskim strankam v Avstriji.

Predpisi za prometno službo.

Dopisi: Trst, prosta luka. Zloraba službene oblasti. Celje.

Domače vesti: Avstrijsko železniško posojilo. Z državne železnice.

Zadružništvo. Zadružništvo in dividende.

Raznoterosti: Proti deseturnemu delovniku. Naraščanje angleških strokovnih organizacij. Delavske počitnice. Delovanje avstrijskih delavskih zavarovalnic proti nezgodam v letu 1910.

Poročila o shodih: Ustanovitev nove železničarske skupine v Ljubljani. Borovnica. Ljubljana I. Spodnja Šiška.

DELAVSKE KONSUNE ZADRUGE za Trst, Istro in Furlanijo.

IX. zadružna doba. Število članov 7864.

Mesečni izkaz:

Razpečano blago:

Zadružno leto 1911-12	1912-13
(le proti znamkam)	(skupno)
Juli K 85989.77	K 117834.47
August „ 83176.99	„ 122091.91
September „ 93174.89	„ 143117.34
Oktober „ 99190.41	„ 201921.76
November „ 98484.55	„ 210598.68
December „ 109368.77	„ 213325.53
Januar „ 110449.27	„ 201433.93
Februar „ 104572.98	„ 200029.98
Marec „ 120015.59	„ 263489.12
April „ 125516.95	„ 247248.25

K 1029940.17 K 1920231.96

Od 1. julija 1912 do 30. aprila 1913 razdelilo se je podpor bolnim članom in po njih zao stalim udovam in sirotam za K 10522.14

Na dividendah se je izdalo od 1. julija 1912 pa do 30. aprila 1913 K 22142.47.

Inkasi skladišča oblačil:

(od 18. septembra 1912 do 30. apr. 1913)

Oddelek: konfekcija	K 96259.72
„ manufakture	„ 77038.13
„ obuvala	„ 41792.83
„ pokrivala	„ 18890.05

Skupaj K 233980.05

Trst, dne 30. aprila 1913.

Železničarji!

Zahtevajte v vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah strankine liste kakor: železničar in Zarja.

Kavarna Unione - Trst

Ulica Caserma in ulica Torre Bianca

Napitnina je odpravljena

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in

časnikov v vseh jezikih.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Kopač
Tiska L. Herrmanstorfer v Trstu